

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Aleksander
Nazwisko: Mrozowski
Miejsce urodzenia: Wądołki pow. Łomża
Data urodzenia: 07-02-1925
Imię ojca: Józef
Imię matki: Ludwika
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Aleksander Mrozowski (ur. w lutym 1925) w latach 1944-1945 był członkiem konspiracyjnych struktur Narodowych Sił Zbrojnych, a od lutego 1946 żołnierzem antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenach powiatów Pisz, Łomża i Ostrów Maz. Nosił pseudonimy "Stach", "Katusza" i "Lis". W latach 1946-1948 Aleksander Mrozowski walczył z komunistycznymi okupantami kraju m.in. w zbrojnym oddziale NZW pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" i następnie (od kwietnia 1948) pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. „Noc”/ "Zbigniew". Od końca czerwca 1948 dowodził 3-osobowym partyzanckim patrolem. Aleksander Mrozowski pseud. "Stach", "Katusza" figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach WUBP w Białymstoku, MBP i WUBP w Warszawie i PUBP w Łomży z lat 1947-1956. Zapisano w nich także między innymi, że Aleksander Mrozowski "działał w bojówce PAS dowodzonej przez Henryka Jastrzębskiego pseud. >Zbych<. Brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych z bronią w rękę". W kartotece WUBP w Białymstoku zanotowano, że Aleksander Mrozowski "dn. 17 XII 1948 r. został zabity przez grupę operacyjną [UB-KBW]". Wraz z ww. poległ w walce z obławą UB-KBW Stanisław Bagiński pseud. "Piorun", a ranny Jan Grabowski pseud. "Wolny" został zatrzymany, aresztowany i skazany na karę śmierci.</p>		<p>Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.</p>

Aleksander Mrozowski pseud. "Stach" figuruje jako "oskarżony" wraz z innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach sądowych Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1948-1949. Są to akta w sprawie karnej przeciwko pojmanemu przez UB dn. 17 grudnia 1948 podkomendnemu i koledze Aleksandra Mrozowskiego z partyzanckiej grupy NZW Janowi Grabowskiemu pseud. "Wolny" (ur. 16.10.1924). Był on oskarżony m.in. o to, że od stycznia 1947 do grudnia 1948 na terenie pow. Łomża i pow. Wysokie Maz. "był członkiem nielegalnej organizacji NZW usiłującej przemocą zmienić ustrój państwa" oraz m.in. o to, że dnia 10 maja 1947 r. "w okolicach miejscowości Zambrów wspólnie z innymi [w tym z Aleksandrem Mrozowskim pseud. "Stach", "Lis"] dokonał zamachu na grupę funkcjonariuszy z Komendy Powiatowej MO w Łomży".

IPN Bi 212/2616 t. 1 (Sr. 260/49).

Aleksander Mrozowski pseud. "Stach" figuruje wraz z innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach sądowych Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1948-1952. Są to akta w sprawie karnej przeciwko współpracownikowi NZW Władysławowi Królowi (ur. 12 września 1920), który był oskarżony o to, że na terenie wsi Wybrany gm. Puchały pow. Łomża "udzielał czynnej pomocy członkom związku NZW mającego na celu zmianę przemocą ustroju państwa", w tym między innymi o to, że Stanisławowi Bagińskiemu pseud. "Piorun", Janowi Grabowskiemu pseud. "Wolny" i Aleksandrowi Mrozowskiemu pseud. "Stach" udzielał pomocy w postaci ich żywienia i kwaterowania, a w dniu 9.10.1948 z polecenia w/w partyzantów "stał na posterunku przez okres dwóch godzin", tj. o "popelnienie przestępstwa z art. 14 § 1 dekretu z dn. 16.11.1945 r."

IPN Bi 212/2506 (Sr. 79/49).

Aleksander Mrozowski pseud. "Stach" i "Lis" występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach operacyjnych UB z PUBP w Łomży i WUBP w Białymstoku z lat 1948-1955 zarejestrowanych jako Sprawa Obiektowa krypt. "Nil-3". Sprawa ta dotyczyła rozpracowania członków Komendy Powiatu NZW krypt. "Łaba"/"Podhale" i jej zbrojnych oddziałów - działających na terenie pow. Łomża i pow. Ostrów Mazowiecka w latach 1946-1951. Akta te zawierają m.in. schematy kontaktów szefa oddziału P.A.S. NZW Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" oraz kontaktów członków oddziału NZW pod dowództwem Henryka Jastrzębskiego pseud. "Zbych" (w szeregach których walczył z komunistami m.in. Aleksander Mrozowski), wykaz członków NZW, raporty, sprawozdania i plany działań UB.

IPN Bi 011/14 t. 3 (155/IV/d-e).

Aleksander Mrozowski pseud. "Katusza"/ "Stach" figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1976-1978 zatytułowanych "Charakterystyka nr 3" i "Kwestionariusze osobowe oraz karty na czyn przestępczy do charakterystyki nr 3". To opracowanie SB dot. antykomunistycznej organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe i jej zbrojnego oddziału pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. "Noc" i "Zbigniew" - działającego w latach 1947-1951 na terenie powiatów Ostrów Mazowiecka, Ostrołęka i Łomża. Te materiały, w tym m.in. kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW, zostały opracowane na podstawie materiałów UB z lat 1940-ch i 1950-ch. W kwestionariuszu dot. Aleksandra Mrozowskiego pseud. "Katusza"/ "Stach" (w tomie 3) zapisano między innymi, że ww. "w okresie od 1945 r. do marca 1948 na terenie pow. łomżyńskiego był członkiem nielegalnej organizacji NZW. Wchodził w skład bojówki PAS pod dowództwem >Zbycha< [tj. por. Henryka Jastrzębskiego pseud. "Zbych"]. W kwietniu, maju i czerwcu [1948 r.] był członkiem bandy >Nocy< [tj. oddziału NZW por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. >Noc<]. Brał aktywny udział w morderstwach [tj. zabójstwach komunistycznych funkcjonariuszy i ich współpracowników] i napadach terrorystyczno-rabunkowych. Dnia 17 XII 1948 r. w czasie operacji [tj. obławy UB-KBW na trzech partyzantów NZW] skrył się w bunkrze i popełnił samobójstwo rozrywając się granatem".

IPN Bi 019/2 t. 3 (1/2).

Aleksander Mrozowski pseud. "Stach" figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w wielotomowych aktach KW MO w Białymstoku zatytułowanych "Charakterystyka nr 50" i "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 50". To opracowanie SB dot. antykomunistycznej organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe - Komenda Powiatu Łomża kryptonim "Łaba"/ "Podhale" i jednego z jej zbrojnych oddziałów pod dowództwem Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" - działających w latach 1945-1949. Te materiały, w tym m.in. kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW, zostały opracowane na bazie materiałów UB z lat 1940-ch i 1950-ch przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Białymstoku w latach 1976-1979. W kwestionariuszu dot. A. Mrozowskiego pseud. "Stach" (w tomie 6) zapisano między innymi, że ww. partyzant "w okresie od 1945 r. do grudnia 1948 r. był członkiem nielegalnej reakcyjnej organizacji NZW (...) i chodził w bojówce >Roli< [tj. sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola"]. Brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych. W dniu 16 XII 1948 r. w czasie akcji [tj. obławy KBW i UB na trzech partyzantów] popełnił samobójstwo przez rozerwanie się granatem w bunkrze w lesie koło stacji PKP Czarnowo".

IPN Bi 019/92 t. 6 (2/39).

Aleksander Mrozowski pseud. "Stach" występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach Wydz. "C" KW MO w Olsztynie z lat 1984-1989 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 159" i "Charakterystyka nr 44". Ta charakterystyka i kwestionariusze dot. członków i partyzantów Narodowego Zjednoczenia Wojskowego podległych Komendzie Okręgu NZW kryptonim "Bałtyk" i jej zbrojnych oddziałów - działających w latach 1945-1947 na terenach powiatów Pisz, Elk i innych. W kwestionariuszach dot. Aleksandra Mrozowskiego pseud. "Stach" zapisano między innymi, że ww. "w dniu 19 lutego 1946 r. na terenie powiatu Pisz dobrowolnie wstąpił do PAS [Pogotowia Akcji Specjalnej NZW] Okręgu Bałtyk NZW, dowódca Karwowski Jerzy pseud. >Newada< (...), brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych i w rozbrajaniu funkcjonariuszy MO". Niżej zanotowano, że następnie (tj. od kwietnia 1946) Aleksander Mrozowski "po rozwiązaniu PAS Okręgu Bałtyk nadal działał na terenie pow. Łomża. Dnia 17.12.1948 r. podczas akcji przeprowadzanej przez funkcjonariuszy PUBP Łomża został zabity na terenie pow. Łomża".

IPN Bi 065/8 t. 3 (779/IV), IPN Bi 087/374/D (779/4) mikrofilm., IPN Bi 065/52 (831/IV), IPN Bi 087/425/D (831/4) mikrofilm.